(1)

282

יַאָף מֹשֶה לא כִחָנוֹ הַקַרוֹשׁ בַּרוּךְ הוּא אֵלָא בַּצֹאן — And as for Moses, too, the Holy One, blessed is He, examined him only with sheep. אמרו רבותינו – Our Sages have thus related: בְּשֶׁהָיָה משֶׁה רַבֵּינוּ עְלִיו הַשָּׁלוֹם רוֹעָה צֹאנוֹ שֶׁל יִתְרוֹ בַּמִּרְבָּר — Once, when Moses, our teacher, peace unto him, was shepherding the sheep of Jethro הָנָח מִמֶּנוּ גָּדִי וְרָץ אַחֲרָיו עֵד שֶׁהִגָּיעַ לְחָסוֹחַ – a in the wilderness, goat-kid ran away from him, and he chased after it until it reached a thicket.[35] בֵּיוָן שֶׁהָגִּיעַ לְחָסוֹחַ נִוְדַּמְנָה לוֹ בְּרֵיכָה שֵׁל מֵיִם יְעְמֵּר הַגְּדִי לְשְׁתּוֹת – When it reached a thicket it found a pool of water, and the goat-kid stopped to drink. בַּיוָן שֶׁהִנִּיעַ מֹשֶׁה אָבָרוֹ אָמַר: אַנִי לא הָיִיתִי וּוֹרֵעַ שֶׁרָץ הָיִיתָ מִפְּנֵי צָמָא, עָיַף אַהָּה When Moses reached [the goat-kid] and saw that it had stopped to drink, he said, "I did not know that you were running because of thirst; you must certainly be exhausted!" על בְּתֵיפוּ וְהָיָה מְחַלֵּך — He thereupon carried it on his shoulder אָמֵר הַקָּרוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: יֵשׁ לְךְ רַחֲמִים לְנְהוֹג צֹאנוֹ and walked back. ישֶל בְּשָׂר וְרָם — The Holy One, blessed is He, said, "Just as you possess the requisite compassion to lead the sheep belonging to a human of flesh and blood, בָּר, חַיֶּיךְ אַתָּה תִּרְעָה צֹאנִי יִשְׂרָאֵל - so, too, by your life! you will tend My sheep, the people of "הְיָה רֹעָה הָיָה רֹעָה — Thus our verse states, And Moses was shepherding, etc. [37]

2)

What did our Sages teach here?

An animal is mute, speechless. The *rahel*, the lamb, is a symbol of muteness, of silence, submissiveness; it never protests, sighs, or complains. The redeemer, the leader of the Jewish people, will be a person concerned with the "lambs," with the ones who do not have the power to complain, who are defenseless and weak.

It was on a desert crag that Moses showed his concern for a lost lamb. When the call came he was the one to lead *Am Yisrael*, the nation of Israel.

Rabbi Soloveitchik taught that God chose Moses to free the Israelites because he was concerned with those who did not have the ability to speak for themselves.

3)	6. Moreover He said:	הַּאבֶּוֹר 6
	I (am) the God of thy father,	אָנֹכִי אֱלֹדֵי אָבִּיךּ
	the God of Abra- ham,	אֱלֹהָי אַבְרָהָם
	the God of Isaac,	אֱלֹתֵי יִצְחָק
	and the God of Jacob.	וְאלֹהֵי יִעַקֹּב
	And Moses hid his face;	וַיּסְתַּר מֹשֶׁהֹ בְּנְיוּ
	for he was afraid to look upon God.	בֵּי יָרֵא מְהַבָּיט אֶל־הָאֱלֹהְים:

מדרש שמות פרשה ג [ג, ו] רבה

ימין ברי. משום דבפחוי בא ה' (א) אגבי אלהי אביך. משמע לשון פחוי, ומפרש ליה לשון בחורה שיקרא השם יחברך אלהי כערותו מאמין לכל דבר: כן דורש דכאן הולרך להזכיר אביך. מדיין בנבואה, כי ברגע זו פרשה ב סימן ה, ללבבו ולקרבו,

פרשה ג

א [ג, ו] ״וַיּאמֶר אָנֹכִי אֱלֹהֵי אָבִיךְּ״,

ַּהָרָא הוּא דְּכְתִיב (משלי יד, טו) ״פֶּתִי
יַּאֲמִין לְּכֶל דָּבֶּרִ״, מֵהוּ ״פֶּתִי״, וַעַר,
שֻבֵּן בַּעֲרַבְיָא קוֹרִין לְנַעַר פַּתְיָא, דָּבֶּר
אַחֵר, אֵין ״פֶּתִי״, אֶלָּא לָשוֹן פִּתּוּי, כְּמָה
דְתֵימָא (לִּמְן כב, טו) ״וְכִי יְפַּהָּה אִישׁ״,
אָמֵר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ הַבּהֵן בַּר נְחָמְיָה:
אַבְּשָׁעָה שָׁנִּגְלָה הַקֵּרוֹשׁ בְּרוֹךְ הוּא עַל
משָׁה טִירוֹן הָיָה משֶׁה לִנְבוּאָה, אָמֵר
הַקְּרוֹשׁ בָּרוֹךְ הוּא: אִם נִגְלֶה אֲנִי עֲלִיו
בְּקוֹל גָּרוֹל אֲנִי מְבַעֲתוֹ, בְּקוֹל נָמוֹךְ
בִּוֹחָר הוֹא עַל הַנְּבוּאָה, בְּמָה עֲשָׂה,
נִגְלָה עָלִיו בְּקוֹלוּ שֶׁל אָבִיו, אָמֵר
משָׁה: הַנִּנִי, מָה אַבָּא מְבַקְשׁ, אָמֵר

A. Goldschuiter

(x:1) ASKA JISTO (1:5)

וְכֵיצֵד הִיא הָאַהָבָה הָרְאוּיָה. הוּא שֶׁיאֹהַב אֶת ה' אַהָבָה גְּדוֹלָה יְתַרָה עַזָּה מְאֹד עַד שֶׁתְּהֵא נַפְשׁוֹ קְשׁוּרָה בְּאַהֲבָת ה' וְמָצָא שׁוֹגֶה בָּהּ תָּמִיד כָּאָלוּ חוֹלָה חֵלִי הָאָהָבָה שָׁאֵין דַּעְתּוֹ פְּנוּיָה מֵאַהָבָת אוֹתָהּ אִשָּׁה וְהוּא שׁוֹגֶה בָּהּ תָּמִיד בָּין בְּשְׁבָתוֹ בֵּין בְּשְׁעָה שָׁהוּא אוֹכֵל וְשׁוֹתָה. יָתֶר מְזֶּה תִּהְיֶה אַהָבָת ה' בְּלֵב אוֹהָבִיו שׁוֹגִים בָּהּ תָּמִיד כְּמוֹ שְׁצַּוְּנוּ בְּשְׁבָה וֹבְין בְּשָׁעָה שָׁהָהוּא אוֹכֵל וְשׁוֹתָה. יָתֶר מְזֶּה תַּהְיֵה בֹּה השׁירִים ב ה) "כִּי חוֹלַת אַהֲבָה אָנָי". וְכָל שִׁיר הַשִּׁירִים בִּמּל הוּא לעִנֵּין זָה

And what is the proper love? He shall love the Lord with an exceeding great and very strong love so that his soul be tied to the love of the Lord, finding himself in a constant tremor, as if he were suffering of lovesickness, when his mind is free because of love for that woman, being continuously agitated about her, whether he sitting down, or whether he is standing up, even when he is eating and drinking. More than this should the love for the Lord be in the heart of those who love him, meditating therein constantly, even as He commanded us: "With all thy heart and with all thy soul" (Ibid.). This is what Solomon allegorically said: "For I am love-sick" (Songs 2.5). And, the whole book, Song of Songs, is an allegory on this subject.

,					
Rashi —	ימ"י				
2. In a flame of fire		2 בְּלֵבַת־אֵש.	2. And the angel of the Lord appeared unto him	2 <u>וُירָא מַלְאַ</u> ּדְּ יְהוְּרָ אָלִיו	
	ים שלהבת "in a flame" of fire,	ּ בְּשַׁלְהֶבֶת אֵשׁ	in a flame of fire	בֿלָבַּע־אָת	4
	he heart (לֶב, לֶבְתּ) of the fire. As Deut. 4.11):	רְלַבּוֹ שֶׁל אֲשׁ. כִּמוֹ (דְבַרִ׳ ד):-	out of the midst of a bush;	מְתּוֹדְ הַפְּנֻגָה	
4.	'the heart (לב) of heaven;"	לֵב הַשְּׁמֵיִם,	and he looked,	الولية الم	
			and behold, the bush	וְהָנֵּהְ הַפְּנָהֹ	
			burned with fire,	בֹעֵר בְּאֵשׁ	
			but the bush	ករូទុក្	
			was not consumed.	אֵינָנוּ אָכְּל:	
	the affliction of people	My מָנֵי עַנָּי	אָר 🦪 אָר	i mana mananan c	-
	who are in Eg	ypt, בְּלִּצְרָיִם	7. And the Lord said:	7 וַיַּאנֶוּר יְהוָה	
	and their cry	ת-צְעַקּהֶם	I have surely see	en רְאָה רָאָיתִי	
	I have heard	וֹעְתָּי	<u>يُقِّ</u>		
	by reason of the taskmasters;	heir זְיִלְייוֹ	jù .		
	for I know	ئلأفاد	Ę.		
	their pains;	ז־מַרָאֹבְיו:	אֶר	116	`
				- polystemannychowen	and the same of the same of

ראה ראיתי את עני עמי גו', כי ידעתי את מכאוביו. הענין דגם האדם בעצמו לא יוכל לידע מכאובי עצמו, וכמו עשיר גדול שירד מנכסיו ונעשה עני גדול, והוא בין כך וכך הורגל מעט, וגם נשכח ממנו גודל מעלתו שהיה לו מקדם ומעלת אביו בודאי יהא נשכח ממנו וע"כ איננו מכיר רק צערו מדחקו של עכשיו ואינו מבחין בעצמו היאך גדלה נפילתו מאיגרא רמא לבירא עמיקתא. וכן ישראל במצרים רובם לא ידעו כלל מעלתם הגדולה בכל הפרטים, הן בשלימות הנפש והן בענייני גופני בימי אברהם יצחק ויעקב ולא הרגישו רק דוחק של עכשיו שסובלים עתה.

3. And Moses said: נְיֹאמֶר מֹשֶׁה 3
I will turn aside now, and I will see

this great sight, אֶרְהַהַּמַּרְאָה הַנְּדֶל הַנְּהָה מַרְנִעַ לְאִרִּבְעַר why the bush is not burnt?

> הַּאמֶר 6 נּיֹאמֶר 6. Moreover He said: אָנֹכִי אֵלֹדֵי אָבִּיף I (am) the God of thy father, the God of Abra-אֱלֹהַי אַבְרָהָם ham, the God of Isaac, and the God of Jacob. And Moses hid his face; for he was afraid to look upon God.

״וַיֹאמֶר לֹא תוּבַל לִּרְאוֹת אֶת פְּנִי״, הָנָא מִשְּׁמֵיה דְּרַבִּי יְהוֹשְׁעַ בָּן קְרְחָה, כָּדְ אָמֵר לוֹ הַקְּדוֹש בְּרוֹךְ הוּא לְמֹשֶׁה: בְּשֶׁרְצִיתִי - לֹא רְצִיתָ, עַבְשָׁיו שֶׁאַתָּה רוֹצֵה – אֵינִי רוֹצָה.

The Gemara continues to cite the Sages' explanation of verses that require clarification on the same topic. With regard to God's statement to Moses, "And He said: 'You cannot see My face, for man shall not see Me and live'" (Exodus 33:20), it was taught in the name of Rabbi Yehoshua ben Korḥa that the Holy One, Blessed be He, said to Moses as follows: When I wanted to show you My glory at the burning bush, you did not want to see it, as it is stated: "And Moses concealed his face, fearing to gaze upon God" (Exodus 3:6). But now that you want to see My glory, as you said: "Show me Your glory," I do not want" to show it to you. Rabbi Yehoshua ben Korḥa interprets Moses' initial refusal to look upon God's glory negatively, as he rebuffed God's desire to be close to him.

וּפְלִינֶא דְּרַבִּי שְׁמוּאֵל בֵּר נַחְמָנִי אָמֵר רַבִּי יוֹנָתָן; דְּאָמַר רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָנִי אָמַר רַבִּי יוֹנָתָן, בִּשְׁכַר שָׁלש זָכָה לְשָׁלש:

This disagrees with that which Rabbi Shmuel bar Nahmani said that Rabbi Yonatan said, as Rabbi Shmuel bar Nahmani said that Rabbi Yonatan said: Specifically as a reward for three acts of humility in averting his glance at the burning bush, Moses was privileged to experience three great revelations:

בְּשְּׁכָר 'וַיִּסְתֵּר מֹשֶׁה פָנֶיו" – זְכָה לִקְלַסְתֵּר פָּנִים. בִּשְׂכַר "בִּי יָרֵא" –

Because "Moses concealed his face, fearing to gaze upon God" (Exodus 3:6), he was privileged to have his countenance [kelaster]^L glow.